

Før var forelskelsen blygere

Alt var bedre før 3:4

... Hånd i hånd på kino etter flere års sjenerte avstandsforelskelser! Gutter og jenter var blygere før, ifølge de tidligere popartistene Hans Petter Hansen og Odd Egil Støldal. De har sunget og spilt til dans i årevis, og vet mye om musikk og forelskelser. Arkivfilmene setter tidsstemningen med jenkadans og adskilte gutte- og jenteklasser.

Denne del handler om nordmænd og forelskelse. Hånd i hånd i biografen efter års forelskelse på afstand! Drenge og piger var ifølge de tidligere popsangere Hans Petter Hansen og Odd Egil Støldal mere generte i 1960'erne. Popsangerne har sunget og spillet til dans i årevis og ved meget om musik og k ærlighed.

Udskrift af udsendelsens tale:

Årene går så svimlende fort.

Sølv vekker minner og lyser opp.
Behandle derfor sølv varsomt.

Da vil minnene stå klare
for både Dem og etterslekten.

Kom, kom, gutter, det er dags.
Kom, kom. Jenter kommer straks.

Kom og dans med meg. Det er
tid for å danse jenkadans med deg.

Venstre, høyre, så et hopp.
Tilbake, tre skritt fram og stopp.

Det var ikke bare å prate med jenter.

Hva skulle man prate med dem om?

"Hvor mye er klokka?"

Avstanden, kjønnsrolle-
mønsteret var så mye større.

What a day for a day dream.

What a day for a day dreamin' boy.

And I'm lost in a day dream,
dreamin' 'bout my bundle of joy.

Fra barneskolen til videregående
var det bare gutte- og jenteklasser.

Det gjorde avstanden litt større, men
jentene ble nok enda mer spennende.

Vi kjente dem ikke så godt.

Vi var jo så sjenerte. Måtte vi
opp på tavla, var det ille nok.

Hadde det sittet jenter der,
ville det nok ha vært fælt.

Det var greit med oss gutter. Men vi
var veldig beskjedne i klassen før.

Beskjedne.

Men vi hadde det jo godt.

-Veloppdragne.

-Ja!

Olemann, hva har du i munnen?

Spytt ut.

Det var veldig spennende
med jenter vi ikke kjente så godt.

Det ble det mange forelskelser av.

Hold opp med det bråket!

Ble veldig ofte skuffa. Jeg gjorde så
godt jeg kunne, men det gikk dårlig.

Jeg var forelska da jeg var syv år.

Jeg tror aldri jeg sa et ord
til henne! Det ble aldri noe mer.

I'll never let you see

the way
my broken heart is hurtin' me.

I've got my pride,
and I know how to hide

all my sorrow and pain:

I'll do my cryin' in the rain.

If I wait for cloudy skies

you won't know the rain
from the tears in my eyes.

Hei!

-Går det bra?

-Ja. Enn med deg?

Jeg har tenkt på en ting:
Hva tror du var bedre før?

-Et vanskelig spørsmål.

-Skal vi dra og mimre litt?

Jeg var ikke
kjempetidlig ute med å være forelska.

Det kan jeg tenke om meg sjøl.

Jeg hadde min første kjæreste
i sjette klasse, som nå er sjuende.

-I dag tror jeg det er litt seint.

-Det tror jeg er like forskjellig nå.

Jeg hadde kjæreste veldig tidlig:
i første. Jeg gikk aldri i barnehage.

Fra første klasse husker jeg
at vi begynte å være kjærestester.

Det kom en ny gutt fra Lillehammer,
som alle ville være kjæreste med.

Jeg tror det ble
min tur i løpet av året.

Jeg tror en forelskelse er viktig,
uansett om den var før eller er nå.

Den er viktig for den den gjelder.

Og den føles jo
like intens for den som har den.

Forelskelsen vil nok
alltid være viktig for oss å oppleve.

Forelskelsen er kanskje det
som er mest styrt av hormoner.

Kjærligheten er ikke så biologisk,
men mer følsom og mye mer nedpå.

Når man er forelska, kan man
bare være det i én person om gangen.

Er man forelska i to samtidig,
er man mest sannsynlig forelska -

- i forelskelsen, for man
er ikke i tvil når man er forelska.

Vips glir
en nypyntet brud opp kirketrappen.

Årets Miss Norway
skal inn i ektestanden, -

- med bare nærmeste slekt og venner
i en forsvarlig lukket kirke.

En lydmikstur av orgelbrus, jubel
og kamerasnurr slår opp om paret.

Privatlivets fred går fløyten,
og romantikken sitrer i ungeflokken.

Jorunn er søt, Barry er kjekk,
og snipp, snapp, snute ...

Folk sier:

"Har du skrevet hovedoppgave om
kjærlighet?! Det er da ikke viktig."

Da blir jeg trist: Har ikke du
funnet ut det, at det er viktig?

Både for hvem du blir,
og for resten av livet ...

Den første store kjærligheten
er ofte den som er den spesielle.

Man tror at noe så stort
har ingen opplevd før, -

- og at det vil vare hele livet,
at ingenting kan skille en.

I den perioden av livet
bygger man også opp en identitet.

Hvem man møter, hvem man
blir kjæreste med, bidrar til det.

For å ha et bra liv
må man ha følt kjærlighet.

Det er blitt bedre mellom kjønn
fordi vi ikke har delte klasser.

Å ha gutte- og jenteklasser
er ganske negativt for likestillinga.

Det er ikke rart om det andre kjønn
blir fremmed og kanskje skummelt, -

- hvis man ikke er sammen.
Så det er absolutt bedre i dag.

Det snakkes mer om ting i skolen nå.

Og vi lever så forskjellig:
Noen bor sammen med mor og far.

Noen bor sammen med mor
og en ny far, eller omvendt.

Noen bor kanskje
med to mammaer, to pappaer.

Familiebildet er blitt så variert.

Og det snakkes det
heldigvis litt mer om.

Å være forelska
i samme eller motsatt kjønn -

- tror jeg er akkurat samme følelse.

Men vi er nok ikke kommet
så langt at man bare kan rope det ut.

Der bør absolutt
skolen bli flinkere.

Eg vil ha deg, eg vil ha deg ...

Barn tenker
veldig stereotyp om kjærlighet.

Guttene har
litt action-tanker om kjærlighet:

De skal gjerne redde en kvinne.

Mens jentene på en måte
ofrer alt for kjærligheten.

Kjærlighetssorg skal man ta på alvor.

Jeg kan huske min første:
Jeg spiste jo ikke på 14 dager.

Jeg var helt knekt.

Kjærlighetssorgen fører noe godt
med seg: Man blir veldig kreativ.

De fleste dikt og kjærlighetssanger
er vel laga i en sånn sorgprosess.

Noen har spesielle sanger
de ikke kan høre på, -

- fordi de hørte på dem
da de hadde kjærlighetssorg.

That boy

took my love away.

Så fort de hører den sangen, -

- går de helt tilbake til den tida
da de hadde kjærlighetssorg.

Og det gjør så vondt.
Kanskje 20-30 år etterpå.

That boy

isn't good for you.

No e det knuste og sundesprengt.

Eg vil ha deg, eg vil ha deg.

Eg vil ha deg.

Ha deg, eg vil ha deg.

Én ting er iallfall helt sikkert:
Kjærligheten blomstrer som aldri før.

Og visene de bruker
for å kommunisere i dag, -

- er bare litt mer nymoderne,
men ... løsningen er akkurat lik.

De er mye flinkere
til å formidle i dag.

Jentene går vel bort til guttene
og synger: "I'm in love with you!"

De er mye mer direkte.

Kjærligheten koples til viser
i bestemte perioder av folks liv:

"Den melodien husker jeg,
for da var jeg forelska i" ...

Young girl, get out of my mind.
My love for you is way out of line.

Better run, girl.
You're much too young, girl.

-Den sang jeg ...

-Det husker jeg.

Young girl, get out of my mind.
My love for you is way out of line.

Better run, girl.
You're much too young, girl.

Før var det jo dans alle veier.
Man kunne gå på dans nesten hele uka.

Det var ikke festing;
bare å danse og kose seg.

En annen ting er ganske artig:

Hvis man i dag har mimredans,
dukker de samme parene opp.

Mange av dem som gikk fra dans
til dans, er gift og besteforeldre.

Én ting har de til felles: De er mye
flinkere til å danse enn dagens unge.

Når barna mine ser dem, sier de:
"Så flinke de er til å danse!"

-Ja, for det var det de drev med.

-Dere var utrolig flinke og populære:

Dere fikk Atlantic Hall
stappfull søndag etter søndag.

-Det var jo en menighet.

-Det gikk inn 500 mennesker der.

Det var alltid fullt.

Billettsalget begynte to på søndag
ettermiddag, og da var det lang kø.

Et eventyr, helt utrolig.
Og der var vi hver søndag i fem år.

(Skyting, hestevrinsk og roping)

Det var lite penger.

Vi fikk penger til kino.

Den kosta 1,50,
og bussen til byen cirka 50 øre.

Kino var jeg misbruker av.
Jeg elska å gå på kino.

Jeg kunne gå på 5-eren, 7-eren
og 9-eren. Vi måtte gå på 7-eren, -

- for da var ikke hestene
så trøtte som på 9-eren!

Ba man ei jente med på kino og fikk
ja, da var man sammen med henne.

Etter ei uke måtte man
kanskje ut og prøve igjen.

Men de filmene jeg ville på,
likte ikke jentene noe særlig:

Hest og skyting og cowboy og krig.

Kjærlighetsfilmer
gikk ikke vi gutter så mye på.

Alle veier fører, om ikke til
Roma, så iallfall til Colosseum, -

- hvor varme vinder skal blåse liv
i vinterstive osloborgere.

Vi får håpe ikke altfor mange tar
med seg Coca-flaske og sugerør inn.

I dag, på premieren, spanderer
kommunen orkideer på damene.

Så glir teppet til side for 200 kvm
lerret med levende sydhavsbilder.

-Ei artig tid å være forelska i.

-Selvtilliten var vel så stor.

Man ble jo sånn avstandsforelska.
Vi måtte sende brev uten frimerke!

Og uten avsender. "Fremmed venn"!

Har bare truffe deg på gadå.

Eg såg du gjekk forbi iblant.

Du var sjenert,
men smilte lurt te meg

og forsvant.

Avstandsforelskelsen
varte kanskje lenger.

Nå er det
veldig lett å komme i kontakt.

Sende en SMS, på Facebook.

Gi et hint: "Jeg har lyst
til å treffe deg." "Jeg liker deg."

Det er mye verre å gå opp
til noen og si det ansikt til ansikt.

Nå har nesten alle mobil, så man
vet at man kommer til den personen.

Da vi var små, måtte vi jo ringe hjem
på hustelefonen, og det var skummelt!

Ikke bare han, men hele
familien visste at man var forelska.

For nå hadde hun ringt.

Damer før i tida var jo stort sett
mødre og søstre og fremmede.

Avstanden mellom hva kvinner skulle,
og hva menn skulle, var mye klarere.

Da skulle koner være hjemme,
passe barna og lage mat.

Så skulle far komme hjem,
ta på seg tøflene og lese avisen.

Her ser De mitt nye Respatex-
kjøkken. De kan tro jeg er fornøyd!

Benken tåler både ild og vann,
og storrengjøringen går som en lek.

Respatex også i vinduskarmene: lett-
vint og greit. Likeledes på dørene.

Ingen stor forskjell
fra familie til familie:

Konene styrte hjemme,
som regel med en bijobb, -

- eventuelt på hermetikkfabrikken.
De var med når brislingen kom.

70 000 bokser sardiner pr. dag
leverer denne fabrikken i Stavanger.

Ikke rart at bedriften
blir mer og mer automatisert.

Men mennesket er ikke helt borte,
for ingen maskin kan pakke -

- med samme årvåkne dyktighet
som de 150 arbeiderskene.

I det daglige var de hjemme.
Og det ga jo en trygghet:

Pappa på jobb, mamma hjemme.
Sånn var det stort sett overalt.

Og det var et kjempesamhold,
føler jeg. Mye mer samhold enn nå.

Kvinnene ser ting fra en annen side.

De har tatt mye mer over enn noen
hadde drømt om for 40 år siden.

I dag er de en maktfaktor.

Vi er ikke de eneste tøffelhetene
i verden. Det fins mange av oss!

Mor bestemmer i dag også.

-Vi utfører det vi får beskjed om.

-Ja ...

Se på skolesektoren: Jentene
er ofte langt flinkere enn gutta.

Man var kanskje mer redd læreren
før. Han hadde nok mer autoritet.

Men jeg vet ikke om det var positivt
for læringsmiljøet. Tror ikke det.

Skolen får kritikk for feminisering:
Det er mest kvinnelige lærere.

We'll start on page number 1.

(Elevene gjentar.)

Be careful with those.

They're valuable.

Før var jentene de stille, flinke -

- nesten litt passive elevene, -

- som ble brukt
mye for å dempe bråket.

Det har forandra seg.

Vi ble sagt å være
veldig dårlige i data.

Det har vært gjort en del
for å taffe opp jentene.

Individet måtte forandre seg:

Jentene måtte bli tøffere.

I dag går man ut og sier
at guttene taper i skolesammenheng.

De ligger lavere.

Da er det systemfeil:
Skolen må forandre seg.

Den er blitt feminisert
og passer ikke guttene.

Man skulle ikke
krangle eller slåss med jenter.

-Man skulle oppføre seg pent mot dem.
-Ja, det var veldig danna.

Fin form etter fire, fordi hun
bruker den nye Remington Electric.

Den sparer tid og krefter.
Ja, den gjør arbeidet til en lek.

Med Remington Electric:

Et utrolig klart og velskrevet brev
sjefen med stolthet kan undertegne.

Det mønsteret er nok
en smule forvridd i dag:

Jentene er like aggressive,
kjefter og står i og tar igjen.

De er ikke voldelige, men står ikke
tilbake for et ordentlig slagsmål.

Anerkjennende blikk ...

Hun vet at en hatt gjør henne mer
velkledd, men har bestemt smak:

Hatten skal være pen,
raffinert og moderne.

Hun skal føle seg vel i den, vite -
og gjerne få høre - at hun kler den.

-Derfor velger hun ...
-For kvinner med god smak.

Kampen som kvinnene har kjempet, -

- både for å komme til topps i
bedrifter og å få rettferdighet, -

- har gjort at jentene har en helt
annen måte å snakke til oss på.

Det som kanskje var bedre før mellom
kjønna, var at alt var mer uskyldig.

Nå er samfunnet
litt mer seksualisert.

Det er kanskje ikke feil heller.

Men man glemmer litt
de gode, uskyldige følelsene.

Hun var så flott!
Jeg var sjanseløs.

Det var naboen min.

Og den sangen
gikk igjen oppi hodet mitt ...

Oh, my love, my darling.

I hunger for your touch ...

-Jeg husker ikke hele.
-Vet du hva? En kjempesang!

Hver gang jeg hører den,
kommer jeg på henne.

Jeg vet ikke hvor hun ble av, men
i to-tre år var jeg helt på hælene.

Vi blir så fort voksne. Vi har
en veldig kort tenåringsperiode.

Man er barn veldig lenge,
og så blir man voksen fort.

Atter er det sommer, min kjære ...

Den uskyldige ungdoms-
perioden er kanskje blitt litt borte.

Jeg vet ikke,
men føler at det var litt bedre før.

At det var lov å leke seg litt mer
med hverandre, før det ble alvor.

I had to leave
a little girl i Kingston town.

Vi tør kanskje mer,
er mer frampå, både gutter og jenter.

Den sommerforelskelsen før ...

Det var ingen som dro til Hellas som
ikke forelska seg i en svensk-greker!

Den har vi nok alle vært borti.

(Gresk musikk)

Et personlig spørgsmål: Hvor mange
jenter hadde du sex med i fjor sommer?

Veldig kinkig spørsmål!

Vel, jeg telte ikke akkurat etter.

Men det var vel omtrent ...

10, 15, 27, 22? Jeg aner ikke!

Man sto og kyssa på stranda og lovte
å komme tilbake neste år, og skrive.

Men man gjorde jo ikke det.

Vinteren kom, og grekeren var glemt.

Men nå har man faktisk mulighet
til å holde kontakten via Facebook.

Hva skjer etter 14 dager, når man
ser bilde av den store forelskelsen -

- med ei anna norsk jente
på samme strand, på samme bar?

Så alt har forandra seg,

Og det må vi bare akseptere,
men vi kan også ta forholdsregler.

Jeg tror alle voksne
savner noe fra før i tida.

Vi ser det nok i et herlig lys:

De gode minnene og ikke minst
savnet etter dem man har mista.

Så når man tenker tilbake, tenker
man gode tanker og kan ikke forstå -

- at ikke ting var bedre da.

-Et liv der penger ikke betydde alt.

Gode minner er skattefrie,
så dem kan du bruke så mye du vil av.

Så det blir litt forherliga,
dette at alt var bedre før i tida.

Man husker det gode og fortrenger
det som kanskje ikke var så hyggelig.

How could you do what you do to me?

Å lese "Mitt første kyss"
gir jo prestasjonsangst.

-Spennende?

-Og så flott:

Tipper du på sykkelen, kommer han
og løfter deg opp og kysser deg, -

- og dere blir i lag livet ut.

-Fordi hverdagslivet er for kjedelig.

Det er ingen mann på hvit hest -

- som kommer og redder deg
når du har tippa på sykkel!

Que sera, sera.

Whatever will be, will be.

The future's not ours to see.

Que sera, sera.

Det som skjer, det skjer.

Jeg elsker aldri noen slik igjen.

Så jeg vil huske deg
for det du var for meg ...

Copyright (C) NRK